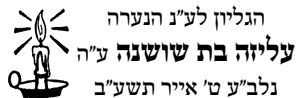

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רוז שליט"א
רבה של תל ציון, ראש ישיבת פלא יועץ

הגליון לע"ב הנערה

עליזה בת שושנה ע"ה

גלב"ע ט' אייר תשע"ב

פלא יועץ

היסח הדעת - זה כלל גדול לענין היהידות שאל יסיח דעתו מכל הדברים שהם חובת הגוף וחובת הלבבות, ואם ארע שהסיח דעתו, כשיזכור צור קדושו ישוב ירחמנו יאחזנו ולא ירפנו, ככה יעשה אפלו ברצוא ושוב יזכור מה חובתו וימהר לעשות אותו.

וכבר מלתי אמורה שהגדר הגדול שלא להסיח דעתו היא הכתיבה, שראיה מביאה לידי זכירה. ובפרט על התפלין צריך זהירות יתירה שלא להסיח דעתו מהם, כי בזה תלוי עיקר קיום מצות תפלין ואחר כונת הלב הן הדברים.

וכן אם קיבל טובה כל דהוא מחבירו ראוי שלא ישכחנה ולא יסיחנה מדעתו, כל קבל דנא אם עשה לו חבירו רעה גדולה ישכחנה ויסיחנה מדעתו, לקיים מה שאמרה תורה 'לא תטור'. וכן בבוא לדעתו מחשבות זרות והרהורים רעים, ובפרט בשעת התפלה ותלמוד תורה ועבודת השי"ת, יסיחם מדעתו, ולו בכח יגבר איש להסיחם מדעתו ויפנה לבו לדברי תורה או לעבודת השי"ת ולבו לאבינו שבשמים יצעק ויאמר 'הושיעה אדוני המלך, הצילני מטיט ואל אטבעה', אולי ירחמנו עושהו.

וכן אמרו רז"ל 'דאגה בלב איש יסיחנה מדעתו'. בפרט בעידן חדוה ובעת עבודת השי"ת מבעי לה ליתובי דעתו, וע"י העמק במחשבות טהורות ובעזר משדי ימצא טענות מספיקות להסיח מדעתו כל מה שצריך להסיח מדעתו, ומאחר שאין דעת האדם סובלת לחשוב שתי מחשבות כאחת, בבוא אליו מחשבה ממחשבות אלו שצריך להסיחן לו יחליפנה וימיר אותה רע בטוב, ואם לא יוכל עושהו לבדו על זה אמרו 'שיחנה לאחרים' ילך אצל חכם ויגיד צערו, והוא ילמדנו דעת למען יקיץ משנתו ולא יהיה נרדם, ולא יהפך מימי היאור לדם, אלא יכלכל דבריו במשפט כי זה כל האדם.

ספירת העומר

וספרתם לכם ממוזרת השבת וגו' שבע שבתות תהיינה וגו' (כג, טו)

הנה אדם המברך בכל יום, ויום אחד שכח ולא הזכיר יממה שלימה, שוב אינו רשאי לברך, אלא עליו לספור יום יום הספירה בלא ברכה. והטעם לכך, כי לפי דעות בראשונים, כל הספירה היא אחת. ולעומתם יש הסוברים שכל יום היא מצוה בפני עצמה, ולדבריהם השוכח יום אחד שלם יוכל להמשיך ביתר הימים לספור ובברכה. רק מאחר שיש בידינו כלל "ספק ברכות להקל" לכך נקבעה ההלכה כאמור. עיין סימן תפ"ט.

ולכן יש לשאול כיצד רשאי כל אדם לברך, הלא שמא ישכח יום אחד ונמצא שכל ברכותיו לבטלה, וכבר עמדו על פתגמא דנא האחרונים.

ואולם, הלא יש "ספק ספיקא": שמא לא ישכח ואם תמצי לומר שישכח, שמא כל יום מצוה בפני עצמה ולכך יוכל לברך.

וגם עוד י"ל שאע"פ שכל הימים מצוה אחת משום דכתיב "תמימות תהיינה", אכן הברכה "אינה לבטלה" היות ובשעה שבירך, היתה כהוגן. ויש להביא דוגמא לזה מאדם אשר טעה ובשבת התחיל בברכה של חול אתה חונן וכו', שגומר את הברכה. ויש פוסקים שסוברים שאינו ברכה לבטלה. וטעמם כנראה, שכיון שחז"ל "קבעו" שאדם זה צריך לגמור הברכה (ברכות דף כא.). לפיכך אינו ברכה לבטלה.

אכן יש להעיר דמצינו שאמרו בגמרא (נדרים י.) מנין שלא יאמר אדם "לה' עולה", "לה' מנחה" וכו'. ת"ל "קרבן לה". ע"ש.

ולכאורה החשש שמא ימות ולא יספיק לגמור הדיבור ונמצא הוציא שם שמים לבטלה. וא"כ קשה גם בספירת העומר, שמא יברך ופתאום ימות, ונמצא מברך לבטלה. אכן מפירוש רש"י (שם) נראה דאין חשש למיתה, אלא החשש, שמא לא יגמור דבריו. וע' גיטין (כח:). ולפי"ז י"ל דזה אין לחשוש בענין ברכה, כי כיון שמתחיל לברך ודאי יגמור. וע' בתוספות כתובות (דף עב.) וע' שו"ת הרדב"ז (ח"ד סימן כז).

אולם השל"ה ביאר דהחשש שמא ימות ח"ו (והעירו עליו). ולדבריו י"ל דכיון שאדם בא לברך את יוצרו, א"כ הבא ליטהר מסייעין אותו, כל שכן שאין חשש שיטול ה' נשמתו, ולכן מתורץ מה שהקשו כל המצוות מברך עליהן עובר לעשייתן ולא חיישינן על שום דבר ח"ו. ושו"ר באורך בשדי חמד (ח"א עמוד 446 סימן נו). וע"ע תורה תמימה (ויקרא א. אות ס) וה' יברך את כולנו בחיים טובים וארוכים לשלום אמן.

שבת שלום ומבורך!

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

אמירת "צדקתך" במנחה ערב פסח שני

שאלה: בפסח שני שהוא י"ד באייר אין אומרים וידוי, והאם גם במנחה שלפניו, דהיינו ביום י"ג, וכשחל בשבת האם יש לומר "צדקתך".

תשובה: בש"ע (סימן קלא) לא הזכיר שאין אומרים וידוי בי"ד אייר, אך המנהג שלא לומר, וכ"כ החיד"א. והיינו כי יום י"ד באייר הוא הקרבת קרבן הפסח לטמאים, ואע"פ שאכילת הפסח אינו אלא בט"ו מבערב וכמבואר ברמב"ם הלכות קרבן פסח, מ"מ אין האכילה מעכבת, אבל הקרבת הקרבן מעכבת וחייב כרת גם בפסח השני. ולכך הולכים אחר יום ההקרבה לפוטרו מתחננון. ולענין מנחה שלפניו ג"כ א"צ לומר. וה"ה שאין לומר "צדקתך" כשחל י"ג אייר בשבת. ולעולם אין לעשות מחלוקת על כל כיו"ב כי אין המחלוקת שוה בזה.

שערות אם חוצצות לתפילין

שאלה: המסתפר וישנם שערות גזוזות בראשו, אם מותר להניח תפילין, או הוי חציצה.

תשובה: מצד ההלכה מותר. כי מין במינו אינו חוצץ, ועוד דאינו חוצץ לגמרי כי קצת פנוי. ובפרט לדעת הרשב"א שאין חציצה בתפילין של ראש (ע' שו"ע סימן כז ס"ה). אך רצוי לחפוף הראש. וכן מי ששערותיו נושרות יסרקם. וע' שו"ת תורה לשמה (סימן יב).

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

אבן יקרה

שאלו לחכם: איש פשוט, שאינו שייך ללימוד ספר הזוהר מה לו ולשמחת ל"ג בעומר? השיבם: רשב"י טיהר את האויר המעופש של העולם, וכך גרם טובה לכל יהודי באשר הוא. שכן כאשר אויר העולם אינו נקי, משפיע הדבר לרעה על כל אחד כפי דרגתו, על רב בדרך אחת ועל יהודי פשוט בדרך אחרת, ורשב"י מטהר כל זה.

והאדמו"ר ממונקאטש ביאר עפ"י מעשה בהרה"ק ר' משה ב"ר דן זי"ע, כי פעם אחת ביום 'שמחת תורה' כאור בוקר, והוא הלך לבית המרחץ לטבול קודם התפילה, בדרך הילוכו פגע באיש פשוט אחד והטלית נשא בידו ופניו צהובות. ושאל אותו הצדיק, מאין הוא בא. השיבו, מביהמ"ד והתפלה. ושאלו שוב, 'מה זה מהרת להתפלל כ"כ בזריזות'. השיב האיש, הלא זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו, ואני כבר התפללתי, ואלך לאכול ולשתות ולשמוח לכבוד יו"ט, והרבי הולך כעת רק להמקוה ומתי יעשה לביתו לשמוח בשמחת היום. ושאלו הצדיק, 'האם למדת כ"כ תורה הרבה בזו השנה עד שאתה ממהר לשמוח כ"כ ביום שמחת תורה'. השיבו, לא למדתי כלום כי אינני בר הכי. ושאלו, 'א"כ לשמחה מה זו עושה לך'.

אמר האיש, הלא אם יש להרבי אח והוא משיא את בנו או בתו, אז הרבי לוקח חבל ושש בשמחתו הגם שאין הוא בעל החתונה רק אחיו, ויען ששאריו הוא ובשרו, לכן עוז וחדוה גם במקומו. ובכן, 'הלא כל ישראל אחים' ויען כי הרבי למד וקרא ושנה ועסק בתורה והוא שמח בשמחת תורה וכמוהו רבים, "ובתור אחיהם - אגיל ואשמח גם אני"...

סיים הגאון ואמר: אם כי אני איני יודע בסתרי תורה בתורת רשב"י עמוק עמוק מי ימצאנה אבל אבי הקדוש הלא זכה הרבה לסוד ה' ליראיו בנסתרות התורה ע"י חיבורו 'באר לחי רואי' על תיקוני הזוה"ק, והוא בודאי שש ושמח בזה היום בהיכל קוה"ק דרשב"י ביומא דהילולא דיליה, ולכן אני בתור בן לאותו צדיק ארהיב בנפשי עוז ליקח חבל בשמחה זו כי קדוש היום לאדוננו.

נצוד לשונך

מתוך הספר "חפץ חיים"

ח. איסור זה של לשון הרע הוא בין אם הוא מספר עליו בפיו ממש, או שהוא כותב עליו דבר זה במכתבו, וגם אין בו חילוק בין אם הוא מספר עליו הלשון הרע שלו בפירוש ובין אם הוא מספר עליו הלשון הרע בדרך רמו, בכל גווני בכלל לשון הרע הוא.

ט. ודע עוד, דאפילו אם בתוך הגנות, שגינה את חברו, גינה את עצמו גם כן בזה הגנות גופא, ואפלו הקדים להתרעם על עצמו בזה, אפילו הכי מכלל דילטוריא לא נפקי. המדור להצלחת א. ש. ב. ה. תחי'

ישמח לב מבקשי ה'
הוסיפי
הספר
קן משולה
הלכות שילוח הקן
ועניניו ע"י חסידו וע"ד חסידו
סופר מנחם מנדל
בשנת ה'תשנ"ד **אלעזר זאב רז** שליט"א
בעל שד"ת מציון אורת וסא"ס, רבתי של ויל אין
ערך ספרים חיים ויפים, מחמיקים בשי"ת ועוד אחרונים וזרנו
במחלל בדוא"ל **אגודת המוסדות**, עם ומסגרת
להזמנות: **02-9709118** או **054-848-6041**